

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΕΚΘΕΣΗ-ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΠΑΛ 2025

Α. ΜΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

1^η δραστηριότητα

A1.

α) Σύμφωνα με το κείμενο, η μουσική είναι ένα πλούσιο είδος γλώσσας που επιτρέπει στον άνθρωπο να εκφράσει τις σκέψεις και τα συναισθήματά του επαρκώς. Ακόμα, το σύνολο των ανθρώπων έχει τη δυνατότητα να την αξιοποιήσει δίχως περιορισμούς ως τρόπο έκφρασης και επικοινωνίας, καθώς η μουσική ξεπερνά ακόμα και τις δυνατότητες του έναρθρου λόγου στην εξωτερίκευση καταστάσεων, σκέψεων και συναισθημάτων.

β) Επίκληση στη λογική με:

- αποτελέσματα ερευνών («Επιστημονικές μελέτες έχουν αποκαλύψει ότι ... δημιουργεί πολλαπλά επίπεδα μνήμης.»)
- παράδειγμα («Οι αρχαίοι Έλληνες ...τα παλαιότερα αντικείμενα που βρέθηκαν ποτέ.»)

Επίκληση στο συναίσθημα με:

- ερωτήσεις «Θα μπορούσαμε άραγε να φανταστούμε... στο αυτοκίνητο ή από την τηλεόραση; Πώς θα ήταν άραγε οι σχέσεις των ανθρώπων,... ή την απογοήτευση;»

ή και

- α' πληθυντικό πρόσωπο («Γι' αυτό αγαπάμε όλοι τη μουσική! Γιατί μας συντροφεύει πάντα και παντού σε ό,τι κι αν βιώνουμε, σε καθετί που αισθανόμαστε!»)

2^η δραστηριότητα

A2.

α) «Μουσική: όταν οι ήχοι μιλούν» ή «Τελικά, η μουσική μάς μιλά;»

β) Τρόποι ανάπτυξης:

αιτιολόγηση («Η μουσική, λοιπόν, είναι σημαντική γιατί η μουσική δημιουργείται από τον άνθρωπο για τον άνθρωπο και γιατί υπάρχει για να εκφράσει όλα μας τα θέλω, τα πρέπει, τις σκέψεις, τα συναισθήματα και τις καταστάσεις που μας χαρακτηρίζουν.»)

παραδείγματα («τόσο πλούσια που έχει πληθώρα «διαλέκτων», τζαζ, ποπ, ροκ, σόουλ, φάνκ, μπλουζ, παραδοσιακή, συρτάκι»)

γ) 1-β, 2-β, 3-α.

3^η δραστηριότητα

A3. Τίτλος (π.χ. Μουσική: ένας τρόπος έκφρασης)

Τι προσφέρει η μουσική στον άνθρωπο;

Μείωση του άγχους και του στρες

Βελτίωση της μνήμης και της συγκέντρωσης

Ενίσχυση της συναισθηματικής έκφρασης

Βελτίωση της ψυχικής διάθεσης

Ενίσχυση κοινωνικών δεσμών (π.χ. συμμετοχή σε συλλόγους/κοινωνικοποίηση). Η κοινή μουσική εμπειρία δημιουργεί αίσθημα σύνδεσης και κοινότητας.

Κίνητρο για άσκηση και δραστηριότητα: η μουσική συχνά ενισχύει την απόδοση κατά τη διάρκεια σωματικής άσκησης.

Βελτίωση του ύπνου

Δημιουργικότητα και έμπνευση

Γιατί θα μπορούσαμε να τη χαρακτηρίσουμε ως μία παγκόσμια γλώσσα επικοινωνίας;

Ξεπερνά τα γλωσσικά εμπόδια

Προάγει την ειρηνική συνύπαρξη και την αλληλοκατανόηση

Εκφράζει συναισθήματα που είναι κοινά σε όλους τους ανθρώπους

Ενώνει ανθρώπους από διαφορετικούς πολιτισμούς και εποχές

Χρησιμοποιείται σε τελετές, εορτές και κοινωνικές εκδηλώσεις σε όλο τον κόσμο και αποτελεί κοινή πολιτισμική πρακτική σε κάθε κοινωνία, συνδέοντας τους ανθρώπους.

B. ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

1^η δραστηριότητα

B1.

Το βασικό πρόσωπο είναι το ποιητικό υποκείμενο, το οποίο ανακαλεί μνήμες και συναισθήματα. Δευτερεύοντα πρόσωπα είναι τα παιδιά, οι νέοι, καθώς και ο διαβάτης που περνάει τραγουδώντας. Η ιστορία εκτυλίσσεται σε ένα σπίτι με κήπο και παράθυρο που βλέπει στον δρόμο, καθώς και σε φαντασιακούς ή μνημονικούς χώρους (π.χ. «πρώτο δέντρο»). Η αφήγηση ξεκινά με παρελθοντικές μνήμες από την παιδική ηλικία και τη νεότητα και καταλήγει στο παρόν, σε μια νύχτα κατά την οποία περνάει ο διαβάτης. Το τραγούδι του διαβάτη ξυπνά νοσταλγικές μνήμες και όνειρα στο ποιητικό υποκείμενο και προκαλεί μια βαθιά συναισθηματική ταραχή. Το ποιητικό υποκείμενο στέκεται μαγεμένο, συγκλονισμένο από τη δύναμη της στιγμής. Με το τέλος του τραγουδιού κυριαρχεί η σιωπή και η ιστορία τελειώνει με ένα ανοιχτό ερώτημα: «Και τώρα τι θα κάνεις;», που δηλώνει υπαρξιακή αγωνία και την ανάγκη για απόφαση ή δράση μπροστά στο άγνωστο μέλλον.

2^η δραστηριότητα

B2.

α)

α' πληθυντικό: «σαν ήμασταν παιδιά κρυβόμαστε»

συλλογικότητα, ομαδικότητα, ένταξη ποιητικής φωνής στο ίδιο σύνολο με τους αποδέκτες του ποιήματος, αναφορά στην παιδική ηλικία που έχουμε βιώσει όλοι μας, οικείες εικόνες παιχνιδιού

α' ενικό: «κι εγώ που υπήρξα τρελός για το αύριο κοιτάζω τώρα με αγωνία»

εξομολογητικός τόνος, αμεσότητα, ζωντάνια, ζωηρότητα, ενδιαφέρον στο λόγο, στοιχείο της προσωπικής μαρτυρίας, συγκινησιακή φόρτιση στο δέκτη

β' ενικό: «Πού έχεις ξανακούσει το τραγούδι αυτό; Δε θυμάσαι.»

δημιουργεί στον αναγνώστη την αίσθηση πως απευθύνεται προσωπικά σ' εκείνον, οικειότητα, διαλογικός χαρακτήρας, σαν να συνομιλεί με τους αναγνώστες και έτσι πετυχαίνει να τους καταστήσει συμμετόχους στην ερώτηση που αναπτύσσει.

β)

παρομοίωση: «Τα κάγκελα του κήπου υγρά απ' τη βροχή σαν τους φτωχούς που τους αφήνουν έξω»

μεταφορά: «η σιωπή κάνει τον κόσμο πιο μεγάλο»

εικόνα: «Τα κάγκελα του κήπου υγρά απ' τη βροχή»

3^η δραστηριότητα

B3.

Το παραπάνω ποίημα μου προκαλεί μια βαθιά αίσθηση νοσταλγίας και μελαγχολίας (σαν ήμασταν παιδιά κρυβόμαστε κάτω απ' τη σκάλα ... αργότερα νέοι αγκαλιάσαμε το πρώτο δέντρο και του διηγηθήκαμε τα περασμένα). Οι εικόνες, όπως «τα κάγκελα του κήπου υγρά απ' τη βροχή» και «σαν τους φτωχούς που τους αφήνουν έξω», δημιουργούν ένα αίσθημα μοναξιάς. Η ανάμνηση της παιδικής ηλικίας κάτω από τη σκάλα και το «βασιλικό

πεπρωμένο» αναφέρονται στην αθωότητα που χάνεται χρόνο με τον χρόνο. Δίνεται έμφαση στην αξία του τραγουδιού ως μέσω ενθύμησης του παρελθόντος. Το τραγούδι του διαβάτη φέρνει στην επιφάνεια τα όνειρα και τις ελπίδες του παρελθόντος (η νοσταλγία όλων όσων ονειρεύτηκες τρέμει μες στο τραγούδι). Το τέλος του ποιήματος δημιουργεί ένα αίσθημα αγωνίας και απορίας για το μέλλον που χαρακτηρίζεται από σιωπή (Όλα χάνονται. Ησυχία. Και τώρα τι θα κάνεις;).